DOI: <https://doi.org/10.32353/khrife.1.2021.19>

УДК [343.98:69](477)

І. Л. Пугачова,

старший науковий співробітник лабораторії будівельно-технічних досліджень ННЦ «ІСІ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», м. Харків, Україна, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4639-6085>, e-mail: pugacheva-i-l@ukr.net

К. О. Осипенко,

старший науковий співробітник лабораторії будівельно-технічних досліджень ННЦ «ІСІ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», м. Харків, Україна, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6345-9933>, e-mail: K_osipenko77@ukr.net

С. А. Кириленко,

завідувач лабораторії будівельно-технічних досліджень ННЦ «ІСІ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», м. Харків, Україна, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4624-3636>, e-mail: S_1966@ukr.net

Проблемні питання будівельно-технічних досліджень із віднесення робіт на будівельних об'єктах до поточного та капітального ремонтів

Розглянуто актуальні проблемні питання будівельно-технічних досліджень щодо визначення певного виду робіт (поточний, капітальний ремонт).

Проаналізовано нормативні документи й інші джерела інформації, які фахівці застосовують під час проведення цього виду досліджень і для формування остаточних висновків експертних досліджень.

Акцентовано увагу на неоднозначному й дискусійному характері даних цих нормативів та інформаційних джерел, що ускладнює вибір посилання на такі дані й використання їх для розв'язання експертних завдань.

За результатами аналізу законодавчих і нормативних документів та експертної практики зроблено висновок про потребу у створенні класифікації різновидів будівельних робіт.

Ключові слова: *нерухомість, будівельні об'єкти, поточний ремонт, капітальний ремонт, перепланування, перебудова, розміри, площа, будівельні конструкції, утручання, роботи, експертиза, дослідження, віконні заповнення, дверні заповнення, інженерні системи.*

Постановка наукової проблеми. Перед експертами-будівельниками дедалі все частіше постає завдання: провести дослідження будівель і споруд, на яких здійснено роботи з поточного чи капітального ремонту.

Звернено увагу на складнощі, що виникають під час виконання будівельно-технічних досліджень з вирішення питань щодо віднесення робіт на об'єктах нерухомості до певного виду. Ці складнощі пов'язані з відсутністю єдиних алгоритмів із вирішення таких питань — з огляду на неоднозначність даних, викладених у чинних нормативних документах і роз'ясненнях, а також у листах Міністерства регіонального розвитку, будівництва

та житлово-комунального господарства України (далі — *Мінрегіонбуд України*). Отже, актуальність статті обумовлена браком та невизначеністю даних нормативних та інформаційних джерел, на підставі яких експерти формують висновки щодо визначення певного виду робіт на будівельних об'єктах. Водночас акцентовано увагу на потребі в розробленні загальних підходів до визначення видів робіт у кожному конкретному випадку на досліджуваному об'єкті.

Аналіз основних досліджень і публікацій. У нормативних документах та інформаційних джерелах ознаки певного виду ремонтно-будівельних робіт або взагалі не конкретизовано, або мають неоднозначний характер, або відображено не повною мірою. До того ж немає публікацій, присвячених питанням віднесення робіт на об'єктах будівництва до певного виду (за класифікацією робіт з поточного та капітального ремонтів). Ці обставини спонукали проаналізувати законодавчі й нормативні акти та проведені експертні дослідження з визначення видів робіт поточного й капітального ремонтів, а результати цього аналізу — констатувати потребу в удосконаленні методичних підходів до вирішення цих питань.

Мета статті: на підставі аналізу законодавчих і нормативних документів та експертної практики з'ясувати, чи існують єдині підходи до визначення (класифікації) видів робіт на будівельних об'єктах, які підлягають будівельно-технічним дослідженням і запропонувати рішення цієї проблеми.

Викладення основного матеріалу дослідження. Об'єкти будівельно-го виробництва (крім типових), які досліджує експерт-будівельник, дуже різняться за технічними характеристиками та функційним призначенням.

Відповідно до ст. 1, 9 і 10 Закону України «Про архітектурну діяльність»¹:

«Стаття 1. Визначення основних термінів

<...>

Архітектурна діяльність — діяльність по створенню об'єктів архітектури, яка включає творчий процес пошуку архітектурного рішення та його втілення, координацію дій учасників розроблення всіх складових частин проектів з планування, забудови і благоустрою територій, будівництва (нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту) будівель і споруд, здійснення архітектурно-будівельного контролю і авторського нагляду за їх будівництвом, а також здійснення науково-дослідної та викладацької роботи у цій сфері;

об'єкти архітектурної діяльності (об'єкти архітектури) — будинки і споруди житлово-цивільного, комунального, промислового та іншого призначення, їх комплекси, об'єкти благоустрою, садово-паркової та ландшафтної архітектури, монументального і монументально-декоративного

¹ Про архітектурну діяльність : Закон України від 20.05.1999 р. № 687-XIV (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14> (дата звернення: 18.03.2021).

мистецтва, території (частини територій) адміністративно-територіальних одиниць і населених пунктів;

<...>.

Стаття 9. Будівництво об'єкта архітектури

Будівництво (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт) об'єкта архітектури здійснюється відповідно до затвердженої проектної документації, норм і правил у порядку, визначеному Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності».

<...>

Стаття 10. Державний архітектурно-будівельний контроль та нагляд

Для забезпечення під час забудови територій, розміщення і будівництва об'єктів архітектури додержання суб'єктами архітектурної діяльності затвердженої містобудівної та іншої проектної документації, вимог вихідних даних, а також з метою захисту державою прав споживачів будівельної продукції здійснюється в установленому законодавством порядку державний архітектурно-будівельний контроль та нагляд.

Державний архітектурно-будівельний контроль здійснюють органи державного архітектурно-будівельного контролю <...>¹.

Серед актуальних питань, які виникають у будь-якому сучасному судочинстві й потребують застосування спеціальних знань у галузі будівництва, є питання щодо віднесення ремонтно-будівельних робіт до певного виду. Для вирішення таких питань призначають судові будівельно-технічні експертизи чи експертні дослідження.

Визначення належності проведених на будівельних об'єктах ремонтно-будівельних робіт (тих, які проводять, чи тих, які заплановано провести) до капітального, поточного виду робіт або реконструкції, є класифікаційним завданням будівельно-технічних експертиз (експертних досліджень).

Важлива підстава для класифікації робіт — необхідність їх оформлення в обумовленому законодавством порядку.

Відповідно до ст. 34 і 36 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»²:

«Стаття 34. Право на виконання будівельних робіт

1. Замовник має право виконувати будівельні роботи після:

1) подання замовником повідомлення про початок виконання будівельних робіт відповідному органу державного архітектурно-будівельного контролю — щодо об'єктів будівництва, які за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з незначними наслідками (CCI), та щодо

¹ Про архітектурну діяльність URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14> (дата звернення: 18.03.2021)..

² Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17> (дата звернення: 18.03.2021).

об'єктів, будівництво яких здійснюється на підставі будівельного паспорта та які не потребують отримання дозволу на виконання будівельних робіт згідно з переліком об'єктів будівництва, затвердженим Кабінетом Міністрів України. Форма повідомлення про початок виконання будівельних робіт та порядок його подання визначаються Кабінетом Міністрів України;¹

3) видачі замовнику органом державного архітектурно-будівельного контролю дозволу на виконання будівельних робіт — щодо об'єктів, які за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками або підлягають оцінці впливу на довкілля згідно із Законом України «Про оцінку впливу на довкілля».

2. Зазначені <...> документи, що надають право на виконання будівельних робіт, є чинними до завершення будівництва.

<...>

5. Контроль за виконанням підготовчих та будівельних робіт здійснюється органами державного архітектурно-будівельного контролю.

<...>

7. Виконання будівельних робіт без відповідного документа <...> вважається самочинним будівництвом і тягне за собою відповідальність згідно із законом.

<...>

Стаття 36. Повідомлення про початок виконання будівельних робіт

<...>

2. Виконувати будівельні роботи без подання повідомлення про початок виконання будівельних робіт забороняється»².

У п. 3.7 ДБН А.2.2-3-2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво» (далі — ДБН А.2.2-3-2014)³ визначено поняття «капітальний ремонт»:

«Сукупність робіт на об'єкті будівництва, введеному в експлуатацію в установленому порядку, без зміни його геометричних розмірів та функціонального призначення, **що передбачають втручання у несучі та огорожувальні системи** [Виділено нами. — Прим. авт.], при заміні або відновленні конструкцій чи інженерних систем та обладнання у зв'язку з їх фізичною зношеністю та руйнуванням, поліпшення його експлуатаційних показників, а також благоустрій території».

¹ Пункт 2 ч. 1 ст. 34 Закону України від 17.02.2011 р. № 3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності» виключено на підставі Закону від 17.01.2017 р. № 1817-VIII.

² Про регулювання містобудівної діяльності : ... URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17> (дата звернення: 18.03.2021).

³ ДБН А.2.2-3-2014. Склад та зміст проектної документації на будівництво : затв. наказом Мінрегіонбуду України від 04.06.2014 р. № 163 [Чинний від 01.10.2014]. URL: https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_a_2_2_3_2014/1-1-0-1168 (дата звернення: 18.03.2021).

Капітальний ремонт передбачає призупинення на час виконання робіт експлуатації об'єкта в цілому або його частин (за умови їх автономності)»¹.

Водночас у листі Державного комітету України з будівництва та архітектури від 30.04.2003 р. № 7/7-401 «Щодо віднесення ремонтно-будівельних робіт до капітального та поточного ремонтів»² роз'яснено таке:

«Капітальний ремонт будівлі — це комплекс ремонтно-будівельних робіт, який передбачає заміну, відновлювання та модернізацію конструкцій і обладнання будівель в зв'язку з їх фізичною зношеністю та руйнуванням, поліпшення експлуатаційних показників, а також покращання планування будівлі і благоустрою території без зміни будівельних габаритів об'єкта. Капітальний ремонт передбачає призупинення на час виконання робіт експлуатації будівлі в цілому або її частин (за умови їх автономності).

Поточний ремонт — це комплекс ремонтно-будівельних робіт, який передбачає систематичне та своєчасне підтримання експлуатаційних якостей та попередження передчасного зносу конструкцій і інженерного обладнання. Якщо будівля в цілому не підлягає капітальному ремонту, комплекс робіт поточного ремонту може враховувати окремі роботи, які класифікуються як такі, що відносяться до капітального ремонту (крім робіт, які передбачають заміну та модернізацію конструктивних елементів будівлі). Поточний ремонт повинен провадитись з періодичністю, що забезпечує ефективну експлуатацію будівлі або об'єкта з моменту завершення його будівництва (капітального ремонту) до моменту постановки на черговий капітальний ремонт (реконструкцію)»³.

На лист Мінрегіонбуду України від 13.01.2009 р. № 9/9-26 Міністерство з питань житлово-комунального господарства України (далі — *Мінжитлокомунгосп України*) повідомило в листі від 11.03.2009 р. № 8/7-2425⁴ про таке:

«Примірний перелік послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій та послуг з ремонту приміщень, будинків, споруд, затверджений наказом Держжитлокомунгоспу від 10.08.2004 р. № 150 (із змінами) було розроблено на виконання положень Закону України «Про житлово-комунальні послуги».

Враховуючи викладене, Мінжитлокомунгосп вважає, що зазначений вище Примірний перелік № 150 може бути застосований для визначення

¹ ДБН А.2.2-3-2014.

² Щодо віднесення ремонтно-будівельних робіт до капітального та поточного ремонтів : лист Держкомбудархітектури України від 30.04.2003 р. № 7/7-401. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-401509-03> (дата звернення: 18.03.2021).

³ Щодо віднесення ремонтно-будівельних робіт ... URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-401509-03> (дата звернення: 18.03.2021).

⁴ Лист Мінжитлокомунгоспу України від 11.03.2009 р. № 8/7-2425. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2425662-09> (дата звернення: 18.03.2021).

робіт поточного чи капітального ремонту лікарень, учбових закладів, адміністративних будинків за рішенням їх власників»¹.

У листі Мінрегіонбуду України від 15.07.2009 р. № 9/9-1056² зазначено: «Міністерство регіонального розвитку та будівництва розглянуло лист Голів КПУ щодо віднесення ремонтно-будівельних робіт до капітального чи поточного ремонту і з питань повноважень повідомляє.

Листом від 30.04.2003 р. № 7/7-401 на адресу центральних та місцевих органів виконавчої влади Держбуд України роз'яснив, що капітальний ремонт будівлі — це комплекс ремонтно-будівельних робіт, який передбачає заміну, відновлювання та модернізацію конструкцій і обладнання будівель у зв'язку з їх фізичною зношеністю та руйнуванням, поліпшення експлуатаційних показників, а також покращення планування будівлі і благоустрою території без зміни будівельних габаритів об'єкта. Капітальний ремонт передбачає призупинення на час виконання робіт експлуатації будівлі в цілому або її частин (за умови їх автономності). Поточний ремонт — це комплекс ремонтно-будівельних робіт, який передбачає систематичне та своєчасне підтримання експлуатаційних якостей та попередження передчасного зносу конструкцій і інженерного обладнання. Якщо будівля в цілому не підлягає капітальному ремонту, комплекс робіт поточного ремонту може враховувати окремі роботи, які класифікуються як такі, що відносяться до капітального ремонту (крім робіт, які передбачають заміну та модернізацію конструктивних елементів будівлі). Поточний ремонт повинен провадитись з періодичністю, що забезпечує ефективну експлуатацію будівлі або об'єкта з моменту завершення його будівництва (капітального ремонту) до моменту постановки на черговий капітальний ремонт (реконструкцію).

Питання щодо експлуатації житлових будівель, термінів проведення їх ремонтів та розподілів ремонтно-будівельних робіт за класифікацією відносяться до повноважень Мінжитлокомунгоспу України.

За роз'ясненнями, наданими листом Мінжитлокомунгоспу від 11.03.2009 р. № 8/7-2425, Примірний перелік послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій та послуг з ремонту приміщень, будинків, споруд, розроблений на виконання положень Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (затверджений наказом Держжитлокомунгоспу від 10.08.2004 р. № 150, із змінами, внесеними наказом від 12.11.2004 р. № 198), може бути застосований для визначення робіт поточного чи капітального ремонту лікарень, учбових закладів, адміністративних будинків за відповідним рішенням головного розпорядника коштів.

¹ Лист Мінжитлокомунгоспу України від 11.03.2009 р. № 8/7-2425. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2425662-09> (дата звернення: 18.03.2021)..

² Лист Мінрегіонбуду України від 15.07.2009 р. № 9/9-1056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1056661-09> (дата звернення: 18.03.2021).

Відповідно до законодавчих та нормативно-правових актів з питань будівництва питання розроблення проектів будівництва та їх затвердження, здійснення фінансування та розрахунків за обсяги виконаних робіт відносяться до повноважень замовника (розпорядника коштів)»¹.

Отже, наведені цитати свідчать, що визначення поняття «капітальний ремонт», наведені в п. 3.7 ДБН А.2.2-3-2014 і в роз'ясненнях Мінрегіонбуду України (із посиланням на Примірний перелік послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій та послуг з ремонту приміщень, будинків, споруд, затверджений наказом Держжитлокомунгоспу України від 10.08.2004 р. № 150²), різняться, а саме: у визначенні Мінрегіонбуду України в понятті «капітальний ремонт» бракує важливої ознаки, характерної для класифікації робіт,— заборони втручатися в несучі й огорожувальні системи.

Отже (відповідно до п. 3.7 ДБН А.2.2-3-2014) важливими ознаками капітального ремонту є:

- виконання робіт, що передбачають втручання в несучі й огорожувальні системи в разі заміні або відновлення конструкцій чи інженерних систем та обладнання через їх фізичну зношеність і руйнування, поліпшення експлуатаційних показників;
- призупинення на час виконання робіт експлуатації будівлі загалом або її частин (за умови їх автономності).

Необхідно також звернути увагу на абз. 2 ч. 2 ст. 34 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», згідно з якою *«перелік будівельних робіт, які не потребують документів, що дають право на їх виконання, та після закінчення яких об'єкт не підлягає прийняттю в експлуатацію, затверджується Кабінетом Міністрів України»³.*

Станом на сьогодні діє Перелік будівельних робіт, які не потребують документів, що дають право на їх виконання, та після закінчення яких об'єкт не підлягає прийняттю в експлуатацію, затверджений Постановою Кабміну України від 07.06.2017 р. № 406 (далі — *Перелік № 406*)⁴. У цьому документі привертають увагу такі роботи, як:

¹ Лист Мінрегіонбуду України від 15.07.2009 р. № 9/9-1056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1056661-09> (дата звернення: 18.03.2021).

² Примірний перелік послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій та послуг з ремонту приміщень, будинків, споруд : затв. наказом Держжитлокомунгоспу України від 10.08.2004 р. № 150 (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1046-04> (дата звернення: 18.03.2021).

³ Про регулювання містобудівної діяльності ... URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17> (дата звернення: 18.03.2021).

⁴ Перелік будівельних робіт, які не потребують документів, що дають право на їх виконання, та після закінчення яких об'єкт не підлягає прийняттю в експлуатацію : затв. Постановою КМУ від 07.06.2017 р. № 406 (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/406-2017-p> (дата звернення: 18.03.2021).

«1. Роботи з переобладнання та перепланування жилого будинку і жилого приміщення, а також нежилого будинку, будівлі, споруди, приміщення в них, виконання яких не передбачає втручання в огорожувальні та несучі конструкції та/або інженерні системи загального користування,— щодо об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з незначними (СС1), з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками.

<...>

3. Реконструкція, капітальний ремонт, технічне переоснащення внутрішніх систем:

• опалення, у тому числі що передбачає встановлення або заміну обладнання індивідуальних теплових пунктів, заміна трубопроводів систем опалення <...> зміна типу систем опалення з однотрубною на двотрубну та/або з вертикальної на горизонтальну, встановлення та/або заміна опалювальних приладів, обладнання опалювальних приладів автоматичними регуляторами температури в приміщеннях, встановлення та заміна приладів-розподільвачів та іншого обладнання регулювання і обліку теплової енергії;

• вентиляції;
• водопостачання та водовідведення, у тому числі трубопроводів;
• силових та слабкострумових систем, які забезпечують функціонування будівель і споруд.

4. Заміна існуючих заповнень віконних, балконних та дверних прорізів»¹.

Отже, постає питання: до якого саме виду робіт належать зазначені роботи, проведення яких не потребує оформлення дозвільних документів для їх проведення та прийняття в експлуатацію після їх виконання?

Розглянемо докладніше, у який спосіб можна виконати окремі роботи:

- перепланування приміщень будівельних об'єктів без втручання в огорожувальні й несучі конструкції (наприклад, за умови знесення наявних перегородок, що не несуть навантажень від інших конструкцій об'єкта, і встановлення нових конструкцій перегородок, що збільшують або, навпаки, зменшують розміри та площу певних приміщень без збільшення (зменшення) будівельного об'єкта загалом). Ці роботи пов'язані із заміною старих конструкцій перегородок новими;
- заміна систем опалення (радіаторів, трубопроводів), водопостачання (трубопроводів і відповідних приладів), вентиляції та силових і слабкострумових систем у будівлях, що мають автономні інженерні комунікації. Ці роботи пов'язані із заміною старих інженерних систем об'єктів новими;

¹ Перелік будівельних робіт, які не потребують документів ... URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/406-2017-p> (дата звернення: 18.03.2021).

- заміна заповнень віконних, балконних і дверних прорізів. Ці роботи пов'язані із заміною старих віконних та дверних заповнень новими.

Із викладеного вбачається, що проведення зазначених робіт передбачає заміну старих будівельних конструкцій новими.

Якщо посилається на норму п. 3.7 ДБН А.2.2-3-2014, то роботи із заміни або відновлення конструкцій чи інженерних систем та обладнання через їх фізичну зношеність і руйнування належать до робіт з капітального ремонту, але за умови втручання в несучі й огорожувальні системи.

Згідно з наведеними вище роз'ясненнями Мінрегіонбуду України, ці роботи також можна класифікувати як роботи, що належать до виду робіт з капітального ремонту, але при цьому не зауважено: за умови втручання в несучі й огорожувальні системи чи без такого втручання. Водночас у цих роз'ясненнях наведено поняття «поточний ремонт» і зазначено, що *«комплекс робіт поточного ремонту може враховувати окремі роботи, які класифікуються як такі, що відносяться до капітального ремонту (крім робіт, які передбачають заміну та модернізацію конструктивних елементів будівлі)»*¹.

Отже, якщо об'єктом будівельно-технічного дослідження є будівля, у якій проведено (проводяться) роботи з такими ознаками: збільшення геометричних розмірів не здійснено, функційне призначення об'єкта не змінено, замінено конструкції, які не несуть певного навантаження, та автономні інженерні системи (без втручання в несучі й огорожувальні конструкції), до того ж на час виконання робіт експлуатація будівлі загалом або її частин (за умови їх автономності) не припинялася, — то їх можна класифікувати як роботи, що належать до поточного ремонту.

Із викладеного вбачається, що нормативні вимоги щодо визначення виду будівельних (ремонтних) робіт неповною мірою корелюють із роз'ясненнями Мінрегіонбуду України.

Окрім того, згідно з вимогами Закону України «Про архітектурну діяльність» проведення робіт з реставрації, капітального ремонту, реконструкції наявних будівель і споруд, а також зведення нових об'єктів архітектури здійснюється відповідно до затверджені проєктної документації, чинних будівельних норм і правил та в порядку, передбаченому Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності».

Щодо цього виникає щонайменше два запитання: 1) чи можна вважати роботи, які містить Перелік № 406 і які передбачено ст. 34 Закону «Про регулювання містобудівної діяльності», нескладними, якщо для їх виконання не потрібні дозвільні документи, а після їх завершення будівельна продукція не підлягає прийняттю в експлуатацію? 2) чи можна вважати ці роботи такими, які не потребують ані складання проєктної документації,

¹ Лист Мінрегіонбуду України від 15.07.2009 р. № 9/9-1056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1056661-09> (дата звернення: 18.03.2021).

ані державного архітектурно-будівельного контролю щодо дотримання вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм і правил, державних стандартів під час виконання будівництва (ремонт, реконструкції).

Висновки. Отже, неоднозначність тлумачення в законодавчих, нормативних та інформаційних джерелах класифікаційних ознак видів робіт на будівельних об'єктах ускладнює, а іноді й унеможливорює формування висновків експертів будівельно-технічних досліджень. Тому необхідно розробити єдині підходи до вирішення таких класифікаційних завдань будівельно-технічних експертиз (досліджень) у кожному конкретному випадку на досліджуваних об'єктах.

References

- DBN A.2.2-3-2014. Sklad ta zmist proektnoi dokumentatsii na budivnytstvo* : zatv. nakazom Minrehionbudu Ukrainy vid 04.06.2014 r. № 163 [Chynnyi vid 01.10.2014 r.]. URL: https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_a_2_2_3_2014/1-1-0-1168 (data zvernennia: 18.03.2021).
- Lyst Minzhylkomunhosp Ukrainy* vid 11.03.2009 r. № 8/7-2425. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2425662-09> (data zvernennia: 18.03.2021).
- Lyst Minrehionbudu Ukrainy* vid 15.07.2009 r. № 9/9-1056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1056661-09> (data zvernennia: 18.03.2021).
- Perelik budivelnikh robot, yaki ne potrebuut dokumentiv, shcho daiut pravo na yikh vykonannya, ta pislia zakinchennia yakykh ob'iekt ne pidliahaie pryiniattiu v ekspluatatsiiu* : zatv. Postanovoiu KMU vid 07.06.2017 r. № 406 (zi zmin. ta dopov.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/406-2017-p> (data zvernennia: 18.03.2021).
- Prymirnyi perelik posluh z utrymannia budynkiv i sporud ta prybudynkovykh terytorii ta posluh z remontu prymishchen, budynkiv, sporud* : zatv. nakazom Derzhzhylkomunhospu Ukrainy vid 10.08.2004 r. № 150 (zi zmin. ta dopov.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1046-04> (data zvernennia: 18.03.2021).
- Pro arkhitekturnu diialnist* : Zakon Ukrainy vid 20.05.1999 r. № 687-XIV (zi zmin. ta dopov.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14> (data zvernennia: 18.03.2021).
- Pro rehuliuвання mistobudivnoi diialnosti* : Zakon Ukrainy vid 17.02.2011 r. № 3038-VI (zi zmin. ta dopov.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17> (data zvernennia: 18.03.2021).
- Shchodo vidnesennia remontno-budivelnikh robot do kapitalnoho ta potочноho remontu* : lyst Derzhkombudarkhitektury Ukrainy vid 30.04.2003 r. № 7/7-401. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-401509-03> (data zvernennia: 18.03.2021).

И. Л. Пугачёва, Е. А. Осипенко, С. А. Кириленко

**Проблемные вопросы строительно-технических исследований
по отнесению работ на строительных объектах
к текущему и капитальному ремонтам**

Статья посвящена решению вопросов, которые ставят перед экспертами при выполнении строительно-технических экспертиз (исследований),

по определению принадлежности проведённых на строительных объектах ремонтно-строительных работ (проводимых или запланированных) к капитальному или текущему ремонту.

Решение проблем, с которыми приходится сталкиваться экспертам при проведении строительно-технических исследований по отнесению к определённому виду работ (текущему, капитальному ремонту), актуально для теории и практики судебных экспертиз и экспертных исследований.

Проанализированы законодательные акты, нормативные документы и другие источники информации, используемые при проведении такого вида исследований и являющиеся основанием для формирования окончательных выводов выполняемых исследований.

Отмечены разночтения, неопределённость и неоднозначность данных, содержащихся в этих нормативных и информационных источниках, их дискуссионный характер, что затрудняет выбор ссылки на эти данные и их использование при решении экспертных задач, а в отдельных случаях делает невозможным формирование выводов экспертов строительно-технических исследований по этим вопросам.

На основании анализа законодательных актов, требований нормативных документов, а также экспертной практики сделан вывод о необходимости систематизировать и выработать единые методические подходы к решению актуальных задач судебной строительно-технической экспертизы по отнесению видов ремонтно-строительных работ к определённой классификации.

Ключевые слова: недвижимость, строительные объекты, текущий ремонт, капитальный ремонт, перепланировка, перестройка, размеры, площадь, строительные конструкции, вмешательство, работы, экспертиза, исследования, оконные заполнения, дверные заполнения, инженерные системы.

I. Pugacheva, K. Osipenko, S. Kirilenko, R. Kucherenko

Problematic issues in forensic structural engineering analysis of attributing work at construction sites to ongoing and heavy maintenance

The article is dedicated to solving issues posed to forensic experts while forensic structural engineering analysis (research), to determine the belonging of repair and construction work performed at construction facility (conducted or planned) to heavy or ongoing maintenance.

Solution of issues encountered by forensic experts while conducting forensic structural engineering analyses as to attributing to a particular type of work (ongoing, heavy maintenance) is relevant for the theory and practice of forensic examinations and expert researches.

Legislative acts, regulatory documents and other sources of information used when carrying out this type of research and being the basis for formation of final conclusions on performed researches have been analyzed.

Discrepancies, uncertainty and complexity of data contained in these regulatory and information sources, their controversial nature, which complicates the choice of reference for these data and their use in solving expert tasks; and in particular cases it makes it impossible for forensic experts to formulate conclusions while forensic structural engineering analysis of these issues.

Relying on the analysis of legislative acts, requirements for regulatory documents, as well as forensic expert practice, it has been concluded that it is needed to systematize and develop uniform methodological approaches to solve current tasks in forensic structural engineering to attribute types of repair and construction work to a specific classification.

Keywords: *real estate, construction sites, ongoing maintenance, heavy maintenance, remodeling, rebuilding, sizes, area, building structures, intervention, works, forensic examination, analyses, window fillings, door fillings, engineering systems.*

Надійшла до редколегії 31.03.2021 р.

Пугачова І. Л., Осипенко К. О., Кириленко С. А. Проблемні питання будівельно-технічних досліджень із віднесення робіт на будівельних об'єктах до поточного та капітального ремонтів. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики* : зб. наук. пр. / редкол.: О. М. Ключев, В. Ю. Шепітько та ін. Харків : Право, 2021. Вип. 23. С. 246—257. DOI: <https://doi.org/10.32353/khrife.1.2021.19>.